

Rabenhorst's Kryptogamen-Flora von Deutschland, Österreich und der Schweiz.

W latach 1884–1938 dr A. Zahlbruckner opublikował 404 prace naukowe, popularnonaukowe, recenzje, przeglądy i autoreferaty. Po jego śmierci ukazały się jeszcze trzy części ostatniego, dziesiątego tomu *Catalogus Lichenum Universalis* (1938, 1939, 1940), a w roku 1951 wydano reprints wszystkich dziesięciu tomów tego dzieła (Reimpr. Johnson Reprint Corp., New York). Ponadto zostały opublikowane flory porostów Nowej Zelandii, Jawy i Hawajów (1941–1945, 1956).

W taksonomii porostów można również odnaleźć rodzaj upamiętniający wielkiego botanika: *Zahlbrucknerella* Herre (1912).

W 1985 r. lichenolodzy słowacy z Bratysławy, a także liczni botanicy i mieszkańcy Jura uczcili 125 rocznicę urodzin znakomitego rodaka. Z tej okazji zorganizowana została wystawa i seminarium, a na domu rodzinnym dr A. Zahlbrucknera (ul. Červenej armady 31) odsłonięto pamiątkową tablicę. W 1988 r., w 50 rocznicę śmierci, wydano wszechstronne opracowanie, pod redakcją dr Anny Lackovičovej *Dr. Alexander Zahlbruckner (1860-1938). Osobnost a dielo.*

Dr Zahlbruckner był bardzo przywiązany do rodzinnej miejscowości; tam poznał swoją żonę Gisele Roland; tam organizował coroczne wycieczki do Małych Karpat i Šura, w których uczestniczyli renomowani lichenolodzy z Europy, Japonii, Nowej Zelandii i USA.

Gdy zmarł na raka, w wieku 78 lat, pochowany został jednak w Wiedniu, na cmentarzu centralnym.

ZRÓDŁA

HAWKSWORTH D. L., SUTTON B. C., AINSWORTH G. C. 1983. Ainsworth & Bisby's Dictionary of the Fungi. Commonwealth Mycological Institute, Kew, Surrey. s. 412 + I-XVI.

LACKOVIČOVA A. (red.). 1988. Dr. Alexander Zahlbruckner (1860-1938). Osobnost a dielo. Zborník prac venovaný 50 výročiu úmrtia vedca. Vyd. Múzeum Petra Jilemnického v Jure pri Bratislave. s. 60.

Krystyna CZYŻEWSKA

PRO MEMORIA

• 200 rocznica urodzin Jana Baptysty Motty'ego (1790–1856), przyrodnika i nauczyciela, spolonizowanego Francuza, protoplasty znanej polskiej rodziny. Autora kilku książek: *Wstęp do historii naturalnej* (1823), *Muzeum historii naturalnej i cudów stworzenia, cz. I* (1830), oraz *Leitfaden der Botanik* (1830, 1836), w której zamieścił pierwszą

listę 737 gatunków roślin dziko rosnących i uprawianych w Poznaniu i okolicy. Jego córka Walentyna była żoną H. Cegielskiego.

• 100-lecie urodzin Karola Wilhelma Zaleskiego (ur. w 1890 w Sanoku, zm. w 1969 w Poznaniu), mikologa, fitopatologa, profesora Uniwersytetu Poznańskiego i Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Autora 55 rozpraw naukowych, w tym znanego podręcznika akademickiego *Choroby roślin – fitopatologia* (kilka wydań).

• 50 rocznica śmierci Piotra Oficjańskiego (1901–1940), botanika, farmaceuty i farmakognosty, doktora farmacji na Uniwersytecie Wileńskim, autora m. in. prac: *Digitalis* (1934), *Elektroliza w zastosowaniu do wyosabniania alkaloidów* (1939). Piotr Oficjański zginął jako podporucznik rezerwy w 1940 roku.

Zbigniew MIREK

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

PROCESY ZACHODZĄCE W OBRĘBIĘ ROŚLINNOŚCI JAKO PRZEDMIOT MAP GEOBOTANICZNYCH – TEMATEM MIĘDZYNARODOWEGO SYMPOZJUM IAVS (WARSZAWA, 8–12.IV.1990).

"Processes occurring in vegetation as a subject of geobotanic maps" – an international symposium of IAVS (Warsaw, 8–12.IV.1990)

International Association for Vegetation Science (IAVS) jest międzynarodowym towarzystwem naukowym skupiającym botaników zainteresowanych tworzeniem się, funkcjonowaniem i zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych. Liczy ono obecnie ponad 800 członków, którzy spotykają się regularnie na tematycznych sympozjach, prezentując wyniki prowadzonych przez siebie badań. Kolejne, 33 sympozjum IAVS odbyło się w dniach od 8 do 12 kwietnia 1990 roku w Warszawie. Było ono poświęcone metodom i zastosowaniom kartografii geobotanicznej w badaniach procesów zachodzących w obrębie roślinności na różnych poziomach jej organizacji. Jego organizatorem był profesor Janusz Bogdan Faliński, który wraz ze współpracownikami z Białowieckiej Stacji Geobotanicznej Uniwersytetu Warszawskiego i kilku innych ośrodków w kraju zapewnił ponad 130 uczestnikom z 19 krajów Europy, Azji, Afryki i Ameryki bardzo dobre warunki.

W czasie sześciu półdniowych sesji mieliśmy okazję wysłuchać około 40 referatów omawiających metodyczne podstawy kartografii geobotanicznej,

przedstawiających procesy zachodzące w obrębie populacji, zbiorowisk roślinnych lub w skali krajobrazu oraz ukazujących możliwości praktycznego wykorzystania map roślinności.

Metodycznym podstawom kartowania roślinności poświęconych było kilkanaście wystąpień. I. Bagi (Szeged) zwrócił uwagę na trudności wynikające z metodologicznych podstaw środkowoeuropejskiej fitosocjologii. Mówił o braku informacji na temat układów przejściowych pomiędzy syntaksonami oraz o problemie uwzględniania i identyfikacji płatów o powierzchni mniejszej niż minimalny areal jednostki roślinności w przypadku wykonywania map w dużej skali. E. Box (Ateny), K. Fujiwara (Yokohama) i H. Fischer (Zürich) przedstawili metody kreślenia map roślinności wykorzystując dane klimatyczne, zdjęcia satelitarne i wyniki szczegółowych badań terenowych oraz znajomość związków pomiędzy klimatem, topografią i glebą a roślinnością.

J. B. Faliński (Białowieża) wygłosił dwa referaty poświęcone metodycznym aspektom kartografii geobotanicznej. W jednym z nich zaprezentował ogromne możliwości metod kartograficznych w analizie procesów zachodzących w obrębie roślinności. Drugi z referatów poświęcony był natomiast różnorodności ujęć metodycznych w kartografii roślinności rzeczywistej. Autor przedstawił wyniki eksperymentu kartograficznego, który przeprowadzony został w Puszczy Białowieskiej. Sześć zespołów kartowało niezależnie od siebie roślinność rzeczywistą tego samego fragmentu Puszczy, gdzie bardzo bogate zróżnicowanie roślinności było efektem zarówno dużej różnorodności siedlisk, jak i zróżnicowania form i intensywności dawnej i obecnej działalności człowieka. Uzyskano serię sześciu map, z których każda była efektem innego sposobu kartowania, zastosowania różnego stopnia szczegółowości oraz odmiennego ujęcia zagadnień przestrzennych i dynamicznych. Wyniki eksperymentu z jednej strony ukazały bogactwo sposobów opisu i interpretacji zróżnicowania roślinności, ale z drugiej strony ujawniły ograniczenia w porównywaniu ze sobą map roślinności tego samego obszaru wykonanych przez różnych autorów, nawet jeśli reprezentowali oni podobne ujęcie syntaksonomiczne poszczególnych jednostek roślinności.

Procesy zachodzące w obrębie populacji, zbiorowisk roślinnych lub w skali krajobrazu były tematem najliczniejszej grupy referatów. Metody kartograficzne zastosowane zostały do przedstawienia zmian w populacji drzew w zbiorowiskach leśnych (J. Wilkoń-Michalska – Toruń, R. Canullo – Camerino), do analizy przyczyn przestrzennego zróżnicowania warstw runa (J. Holeksa, T. Kimsa – Katowice) i do określenia relacji pomiędzy gatunkami runa a siewkami drzew (J. Szwagrzyk – Kraków). Przyczyną zmian roślinności mezotroficznego torfowiska były przedmiotem referatów R. H. Kemmersa (Wageningen) i M. Kazdy (Düsseldorf).

J. Chojnacki (Warszawa), na podstawie przestrzennego związku pomiędzy jednostkami roślinności, wyróżnił w obrębie Warszawy strefę miejską, w której o zróżnicowaniu roślinności decyduje forma użytkowania terenu i strefę podmiejską, gdzie rozmieszczenie zbiorowisk roślinnych odzwierciedla naturalne zróżnicowanie siedlisk. Z kolei W. Kwiatkowski (Białystok) stwierdził odmienną toposekwencję lasów reprezentujących *Tilio-Carpinetum* na obszarze młodego i starego krajobrazu morenowego.

Liczna grupa referatów zaprezentowała możliwości praktycznego wykorzystania kartografii geobotanicznej. F. A. Bemmerlein (Norymberga), biorąc za podstawę mapę roślinności rzeczywistej i używając roślinności jako wskaźnika warunków siedliskowych otrzymał mapy obrazujące przestrzenne zróżnicowanie wybranych czynników siedliskowych na obszarze Berlina Zachodniego. A. Miyawaki (Yokohama) zapoznał nas z wieloma przykładami wykorzystania map roślinności przy odtwarzaniu pokrywy roślinnej na obszarze silnie zindustrializowanym, zaś J. Kornaś (Kraków) pokazał, w jaki sposób mapa roślinności rzeczywistej w połączeniu z odpowiednio przeprowadzonymi eksperymentami może służyć planowaniu działań ochronnych na obszarze parku narodowego. M. Wojterska (Poznań) zaprezentowała z kolei koncepcję ochrony krajobrazu Wielkopolski, dla której to koncepcji punktem wyjścia była mapa roślinności rzeczywistej.

W warszawskim sympozjum uczestniczyła po raz pierwszy liczna grupa botaników ze Związku Radzieckiego. Między innymi A. V. Belov (Irkuck) przedstawił metodyczne podstawy mapy roślinności okolic Bajkału, natomiast I. Solomecs (Ufa) omówił sigmaasocjacje wyróżnione w trakcie opracowywania roślinności Baszkirii.

Oprócz sesji referatowych, wyniki wielu badań przedstawione były w formie posterów. Część z nich spotkała się ze znacznym zainteresowaniem dowodząc, że dla wywołania ożywionej dyskusji forma ta jest często lepsza niż wygłoszenie referatu.

W ramach Sympozjum zorganizowano jeszcze wystawę map geobotanicznych, na której zaprezentowano między innymi mapę roślinności Europy, mapy roślinności potencjalnej Austrii, Hiszpanii, Jugosławii i Polski oraz mapy roślinności kilku części Związku Radzieckiego.

Bardzo dobra organizacja Sympozjum sprawiła, że jego uczestnicy, mimo bogatego programu naukowego, mieli jeszcze czas na wycieczkę, w czasie której zapoznali się z krajobrazem i roślinnością okolic Warszawy, na zaznajomienie się z roślinnością Algierii, o której zajmującą mówił T. Wojterski (Poznań), ilustrując swoją opowieść pięknymi przeźroczkami oraz na wysłuchanie „Pasji według Świętego Łukasza” Georga Philipa Telemanna w wykonaniu zespołu Warszawskiej Opery Kameralnej, jako że Sympozjum odbywało się w okresie przedświątecznym.

Następne sympozjum IAVS odbędzie się w dniach 26–30 sierpnia 1991 roku w Eger na Węgrzech, a jego organizatorem jest profesor Gabor Fekete. Zaprosił on wszystkich geobotaników do wzięcia udziału w spotkaniu, którego tematem będą mechanizmy kierujące zmianami roślinności.

Jan HOLEKSA

IV LETNIA SZKOŁA GEBOTANICZNA
(SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY,
11–15.IX.1989)

4th Geobotanic Summer School
(Słowiński National Park, 11–15.IX.1989)

Z kronikarskiego obowiązku pragnę donieść, że kolejne spotkanie młodych geobotaników odbyło się w krainie ruchomych wydym, tj. Słowińskim Parku Narodowym. Miejszem zakwaterowania uczestników był dom wycieczkowy PTTK we wsi Gardna Wielka, położonej na obrzeżach Parku. Trud organizacji tego przedsięwzięcia przyjęła na siebie tym razem prof. dr Hanna Piotrowska, kierownik Katedry Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody Uniwersytetu Gdańskiego, wraz ze współpracownikami oraz dyrekcją Słowińskiego Parku Narodowego (środkii transportu, dofinansowanie żywienia, materiały informacyjne dotyczące Parku – foldery, przewodniki, fotografie). Pracownicy Parku, na czele z dyrektorem dr A. Kawalcem, otaczali uczestników serdeczną troską od momentu rozpoczęcia zajęć aż do ich zakończenia.

Liczba uczestników Szkoły – nie licząc organizatorów i wykładowców – została tym razem ograniczona do 15 osób, chociaż chętnych było znacznie więcej. Najliczniej reprezentowane były ośrodki gdański i poznański (po 4 osoby), pozostali geobotanicy rekrutowali się z placówek naukowych Warszawy, Białegostoku, Łodzi, Kielc, Szczecina i Lublina.

Naczelne hasło tegorocznej Szkoły Geobotanicznej brzmiało: *Koncepcja i metodyka badań biologii rozwojowej roślin na przykładzie nadmorskich psammofitów*. Przed rozpoczęciem zajęć terenowych uczestnicy otrzymali gruntowną podbudowę teoretyczną. Pierwszego dnia bowiem odbyła się „sesja plenarna” pod przewodnictwem prof. dr Janusza B. Falińskiego, a wygłoszone referaty zawierały szereg informacji, które mogły być następnie wykorzystane w badaniach terenowych. Referat prof. dr Aleksandra Łukasiewicza pt. *Morfologiczno-rozwojowe grupy bylin i ich przystosowanie do środowiska wydymowego w rejonie Mierzei Lebskiej* wygłosił w zastępstwie mgr Karol Węglarski. Z kolei prof. dr Krystyna Falińska (*Wpływ cech morfologiczno-rozwojowych osobników na właściwości populacji roślinnych*) podkreśliła konieczność uwzględnienia w badaniach faz rozwojowych i architektury osobnika dla określenia jego roli

w populacji, a prof. dr Ewa Symonides omówiła strategię życiowe roślin wydymowych i ich konsekwencje demograficzne. Na zakończenie części referatowej prof. H. Piotrowska w wystąpieniu pt. *Rola psammofitów w rozwoju roślinności na Mierzei Lebskiej* przedstawiła kolejno etapy sukcesji roślinności na grzędach i międzygrzędziach pól deflacyjnych oraz dane ułatwiające rozpoznawanie w terenie poszczególnych stadiów rozwojowych roślinności.

Po południu odbyła się wycieczka do kilku obiektów przyrodniczych w zachodniej części SPN. Były to kolejno: wieża widokowa u ujścia rzeki Pustynki do Jeziora Lebsko, skąd rozciąga się widok na główne typy siedlisk reprezentowanych w Parku – wodne, torfowiskowe i wydymowe, rezerwat florystyczny „Moroszka”, gdzie od kilkunastu lat obserwuje się regresję lasu wskutek katastrofalnego podniesienia się poziomu wody gruntowej oraz rezerwat glebowo drzewostanowy „Klukowe Buki”, utworzony w celu ochrony naturalnego stanowiska buka w zespole *Fago-Quercetum*, na niezwykle rzadkim typie gleby murszastowo-bielicowej. Następnie uczestnicy wycieczki obserwowali czoło Wydmy Czołpińskiej, która pochłania nadmorski bór sosnowy, torfowisko przejściowe i małe jezioro. Spacer grzbietem wydmy w promieniach zachodzącego słońca zakończył ten niezwykle pracowity, ale i pełen niezapomnianych wrażeń dzień.

W drugim dniu zajęć nastąpił wyjazd uczestników na Mierzę Lebską. Nie lada atrakcją był kilkukilometrowy przejazd samochodami po plaży i możliwość obejrzenia subsyficznych pni dębów, które są pozostałością lasu, jaki rósł tu jeszcze w IX wieku. Obecnie abrazja morza powoduje, że w tym rejonie nie utrzymują się ani wydmy przednie, ani białe ani szare, a ich strefę pokrywa lasek sosnowy pochodzący z nasadzenia. Po dotarciu grupy do stacji klimatycznej, jej gospodarz – dr K. Rabski (od niedawna szef pracowni naukowej SPN) scharakteryzował pokrótce najważniejsze cechy topoklimatu Parku. Jest to obszar bardzo wietrzny, o zróżnicowanej wilgotności oraz niższych opadach i wyższych amplitudach dziennych niż sąsiednie tereny. Po krótkim odpoczynku uczestnicy udali się na obszar pobliskich pól deflacyjnych w celu dokonania uzgodnień metodycznych i wstępnego zbioru materiału roślinnego. Węcзором 3-osobowe zespoły, z których każdy zajął się opracowaniem jednego z pięciu wytypowanych do badań gatunków psammofitów, sformułowały cele badań i hipotezy robocze, które miały być weryfikowane w ciągu następnego dwóch dni prac terenowych. Badaniami objęto następujące taksony: *Ammophila arenaria* (grupa gdańska – dr J. Szeja, dr R. Markowski, mgr D. Szlachetko), *Carex arenaria* (zespół w składzie: dr B. Czarnecka, mgr H. Andrzejewski i mgr J. Jańczyk-Węglarska), *Corynephorus canescens* (mgr M. Jankowska-Błaszczuk, mgr J. Kujawa i mgr K. Węglarski), *Juncus articulatus* subsp. *litoralis* (mgr A. Namura-Ochalska, dr W. Wójtowicz

i mgr Z. Sotek) i *J. balticus* (dr J. Stasiak, mgr E. Brzosko i mgr H. Belt).

Rzuceni na „głęboki piasek” młodzi badacze jęli go z takim zapalem przekopywać, że efekty ich pracy przeszły najsmielsze oczekiwania. Zgromadzony materiał roślinny był tak interesujący a bogaty, że niektóre grupy uporały się z jego opracowaniem dopiero nad ranem ostatniego dnia trwania Szkoły. Zostało to dowcipnie skomentowane przez jednego z uczestników jako „zrównanie dnia z nocą”.

W dniu 15 września odbyło się seminarium poświęcone referowaniu wyników badań przez poszczególne zespoły. W dyskusji podsumowującej referowanie wyników zwracano uwagę na korelacje między stanami morfologiczno-rozwojowymi wiodących gatunków psammitów a stadiami sukcesji, dzięki czemu stany te mogą być wykorzystywane jako wskaźniki kolejnych etapów rozwoju roślinności na polach deflacyjnych. Podkreślano niejednokrotnie, że układy jakie wytworzyły się na Mierzei Lebskiej są doskonałym obiektem do badań lokalnych populacji roślinnych. Wszystkie gatunki z wyjątkiem *Corynephorus canescens* tworzą tu bowiem jedną populację zmieniającą się strefowo od czoła pola, gdzie ma miejsce kolonizacja pionierskich roślin naczyniowych, aż po stadium roślinności leśnej. Kierunkową zmienność parametrów populacji warunkuje jeden czynnik wiodący – zamieranie działalności eolicznej.

W toku wielogodzinnej prezentacji wyników badań wylonilo się ponadto szereg kwestii metodycznych i terminologicznych. Nie wszystkie jednak – z braku czasu – doczekały się rozstrzygnięcia. Mocno zmęczeni, ale bogatsi o nowe doświadczenia, uczestnicy rozjechali się do domów z nadzieją na kolejne „lekcje” w Szkole Geobotanicznej.

Zebrany materiał roślinny wraz ze wstępnym opracowaniem wyników – efekt pracy wszystkich uczestników zajęć, zostanie przekazany Muzeum Parku Narodowego w dowód wdzięczności za wszechstronną pomoc w organizacji IV Letniej Szkoły Geobotanicznej.

Bożenna CZARNECKA

**POLSKO-SZWEDZKA KONFERENCJA NT.
FLORA NATURALNA I SYNANTROPIJNA W
KRAJOBRAZIE ROLNICZYM – JEJ ZNACZENIE,
ZAGROŻENIE I OCHRONA
(ŁÓDŹ, 2–10.VII.1989)**

**„Natural and synanthropic flora in the
agricultural landscape – its significance, threat
and conservation” – a Polish-Swedish conference
(Łódź, 2–10.VII.1989)**

Konferencja odbyła się na obszarze północno-zachodniej i środkowej Polski. Organizatorami konferencji byli pracownicy Zakładu Geobotaniki

i Ochrony Przyrody UL – członkowie Oddziału Łódzkiego PTB.

Temat konferencji *Flora naturalna i synantropijna w krajobrazie rolniczym – jej znaczenie, zagrożenie i ochrona* wyrażał jej cele i zadania, dotyczące:

- zagospodarowania krajobrazu rolniczego i jego składu (flory i roślinności),
- zasobów roślinnych w różnych środowiskach krajobrazu rolniczego,
- stopnia przekształcenia oraz przestrzennego układu walorów naturalnych i kulturowych krajobrazu w Polsce,
- ochrony flory, roślinności i krajobrazu.

Wiodącym problemem konferencji był stan, zagrożenie i możliwości ochrony roślinności w krajobrazie rolniczym północno-zachodniej i środkowej Polski. Goście z Zakładu Ekologii i Badań Środowiska Szwedzkiej Akademii Rolniczej w Uppsali przedstawili m. in. następujące problemy:

- ochrona flory w krajobrazie rolniczym Szwecji,
- przykłady wymierania chwastów w Szwecji,
- baza danych i prace dotyczące gatunków zagrożonych Szwecji.

Treści programu realizowane były w czasie sesji terenowych i seminariów. Ogromny dorobek konferencji stanowiła wymiana informacji dotyczących zasad prawnych ochrony przyrody w Szwecji i Polsce, jak również prowadzonych w tym zakresie badań.

Aurelia U. WARCHOLIŃSKA

**SYMPOZJUM NT. KARTOWANIE POROSTÓW
EUROPY, (STUTT GART, 22–24.IX.1989)**

**„The mapping of European lichens”
– symposium (Stuttgart, 22–24.IX.1989)**

W dniach 22–24 września 1989 r. w Stuttgarcie (RFN) odbyło się sympozjum nt. *Kartowanie porostów Europy*, zorganizowane przez dr V. Würtha. Celem sympozjum było ujednoczenie metodyki i obszaru kartowania. Łącznie spotkało się 37 lichenologów z 18 krajów. Postanowiono, że kartowanie porostów obejmie wszystkie kraje Europy i będzie oparte na siatce 50 x 50 km (analogicznie do Atlasu Flora Europaea). Zawiązał się Europejski Komitet Kartowania Porostów pod przewodnictwem R. Moberga (Uppsala) i V. Würtha (Stuttgart); członkami Komitetu są reprezentanci krajów-uczestników. Reprezentantem Polski w Komitecie jest Dr Wiesław Fałtynowicz z Uniwersytetu Gdańskiego.

Krystyna CZYŻEWSKA

**X KONGRES EUROPEJSKICH MIKOLOGÓW
(TALLIN, 20-24.VIII.1989)**

**10th Congress of European Mycologists (Tallin,
20-24.VIII.1989)**

Kongresy Europejskich Mikologów mają ponad 30-letnią tradycję:

I - Bruksela,	15-22.09.1956
II - Praga,	28.08-4.09.1960
III - Glasgow,	1-7.09.1963
IV - Warszawa,	31.08-6.09.1966
V - Kopenhaga,	18-25.09.1970
VI - Avignon,	19-26.10.1974
VII - Budapeszt,	17-24.09.1978
VIII - Bolonia,	23-29.09.1981
IX - Oslo,	15-21.08.1985
X - Tallin,	20-24.08.1989

Mikolodzy spotykali się na wschodzie i zachodzie, północy i południu Europy, ale nigdy dotąd kongresowa społeczność mikologiczna nie przekraczała granic Związku Radzieckiego. Udział zaś mikologów radzieckich w europejskich kongresach, z wyjątkiem Warszawy i Budapesztu, był nader skąpy, a czasem żaden radziecki mikolog nie brał udziału w Europejskim Kongresie. Jubileuszowy X Kongres, zorganizowany w Tallinie, stolicy Estońskiej SRR, przełamał tę barierę. W Kongresie wzięło udział 245 osób z 20 krajów, w tym 150 z ZSRR, co dało okazję do bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami ośrodków mikologicznych ZSRR i możliwości prezentacji uprawianej tam mikologii. Z Polski uczestniczyło w Kongresie 9 osób z Krakowa, Lublina, Łodzi i Warszawy.

Organizacją Kongresu zajęli się mikolodzy z Tartu, na czele z profesorem E. Parmasto i współpracownikami K. Kalameesem i A. Raitviirem. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, profesor M. Gorlenko z Moskwy, nie przybył do Tallina z uwagi na zły stan zdrowia. Przesłane przez niego życzenia owocnych obrad odczytał prof. Parmasto w czasie ceremonii otwarcia.

Do Prezydium Kongresu wybrano następujące osoby: Prezydent - prof. D. L. Hawksworth (Wielka Brytania), Honorowy Prezydent prof. Alina Skirgiełło (Polska), Wiceprezydenci - dr E. Arnolds (Holandia) i prof. H. Kreisel (NRD), Sekretarz Generalny - prof. E. Parmasto oraz Zastępcy Sekretarza - dr V. P. Prochorov (ZSRR) i dr L. Ryvarden (Norwegia). Ponadto powołany został Stały Komitet (Standing Committee), działający pomiędzy kongresami, do którego weszli: V. Demoulin (Belgia), S. G. Vanev (Bułgaria), F. Kotlaba (Czechosłowacja), H. Knudsen (Dania), E. H. Oheonoja (Finlandia), D. Lamourea (Francja), M. Pantidou (Grecja), M. E. Noordeloos (Holandia), H. Dörfeldt (NRD), L. Ryvarden (Norwegia), M. Ławrynowicz (Polska), I. Melo (Portugalia), F. Runge (RFN), B. Senn-Irlet (Szwajcaria), N. Lundquist (Szwecja), K. Veghelyi (Węgry),

D. N. Pegler (Wielka Brytania), I. A. Dudka (ZSRR).

W założeniach Kongresu jako kluczowe uznano cztery tematy: ochrona grzybów, grzyby wyższe w biotechnologii, taksonomia Agaricales i Discomycetes oraz komputer osobisty w mikologii. Jednakże problematyka prezentowanych referatów i plakatów daleko wykroczyła poza nakreślone ramy i dotyczyła także nazewnictwa grzybów, mikoryzy, uprawy grzybów, ich rozmieszczenia na świecie oraz dokumentacji danych. Dużo uwagi poświęcono taksonomii różnych grup grzybów.

Obrady zdominowała sprawa ochrony grzybów, której poświęcono referat plenarny, liczne doniesienia i plakaty, a także specjalną sesję, jako Drugie Spotkanie Europejskiego Komitetu Ochrony Grzybów (European Committee for the Protection of Fungi). Prezentowano raport z Pierwszego Spotkania z ECPF, które odbyło się w 1988 r. w Łodzi. W wyniku obrad przyjęto rezolucję zatwierdzoną przez Kongres. Do najważniejszych ustaleń należą: zmiana nazwy Komitetu na European Council for Conservation of Fungi (ECCF). W skład Europejskiej Rady Ochrony Grzybów wchodzi przedstawiciele poszczególnych krajów oraz członkowie korespondenci. Zadaniem Rady jest inicjowanie i koordynacja badań nad grzybami w środowisku, popieranie publikacji, zwłaszcza czerwonych list, nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami ochroniarskimi w trosce o właściwą rangę grzybów w problemach ochrony, wspieranie lokalnych inicjatyw dla ochrony terenów wartościowych mikologicznie. Rada ma zmierzać do przygotowania czerwonej listy grzybów zagrożonych w Europie oraz ma prawo podejmowania starań o finansowanie badań w zakresie w/w programu. Raport o działalności Rady zostanie przedstawiony na XI Kongresie Europejskich Mikologów. Do Zarządu weszli: E. Arnolds (Holandia, prezydent), A. E. Jansen (Holandia, sekretarz), B. Ing (Wielka Brytania), H. Kreisel (NRD), M. Ławrynowicz (Polska), D. N. Pegler (Wielka Brytania, obserwator z ramienia IUCN).

Dla wszystkich uczestników Kongresu zorganizowano całodzienną wycieczkę do Parku Narodowego Lahemoa z możliwością zbierania grzybów i dyskusji nad mikoflorą borów sosnowych i świerkowych oraz torfowisk. Ponadto odbyły się po dwie czterodniowe wycieczki przed- i pokongresowe do Viljandi i Pärnu w południowej Estonii. W zebranych materiale znalazło się kilka gatunków nowych dla estońskiej flory. W programie Kongresu był uroczysty koncert w byłym kościele Niguliste oraz bankiet w restauracji „Gloria”.

W specjalnej rezolucji ujęto sprawę współpracy międzynarodowej. Ustalono, że mikolodzy nie utworzą federacji lokalnych towarzystw mikologicznych, ale że powołany na tym kongresie Standing Committee będzie funkcjonował do następnego kongresu jako Committee for Mycology in Europe w ramach International Mycological Associa-

tion. Na przewodniczącą Komitetu została wybrana I. A. Dudka, zaś na sekretarza L. Ryvardeen. Uchwała Kongresu, Standing Committee zajmie się rewizją statutu kongresowego, który został przyjęty na I Kongresie w 1956 r. i od tej pory nie podejmowano próby dostosowania go do zmieniających się warunków.

W podsumowaniu Kongresu Prezydent D. L. Hawksworth oraz wiceprezydenci E. Arnolds i H. Kreisel wyrazili opinię uczestników podkreślając wysoki poziom prezentowanych prac oraz doskonałą organizację Kongresu, dzięki czemu spotkanie to spełniło ważną rolę integrującą mikologów z różnych dziedzin tej dyscypliny oraz różnych stron Europy. Następny, XI Kongres Europejskich Mikologów odbędzie się 7-11 września 1992 r. w Kew, zgodnie z zaproszeniem przedstawionym przez prof. D. H. Lewisa, Prezydenta Brytyjskiego Towarzystwa Mikologicznego.

Maria LAWRYNOWICZ

**SESJA NAUKOWA
Z OKAZJI 100 ROCZNICY URODZIN
PROF. WALEREGO GOETLA
(Kraków, 8.XII.1989)**

**Scientific session on centenary
of prof. Walery Goetel birth (Cracow,
8.XII.1989)**

Sesja odbyła się w auli Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Organizatorem był dziekan Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego AGH, prof. dr hab. Tadeusz Ratajczak. Materiały z sesji, obejmujące m. in. szczegółowy życiorys prof. W. Goetla, będą drukowane w wydawnictwach AGH. Uchwałą Senatu gmach główny AGH (A-O) przy al. A. Mickiewicza 30 został nazwany imieniem prof. Walerego Goetla, co połączone było z odsłonięciem w tym samym dniu tablicy pamiątkowej nad głównym wejściem do budynku.

Piotr KÖHLER

**BOTANIKA ZA GRANICĄ
BOTANY ABROAD**

**STULECIE WŁOSKIEGO TOWARZYSTWA
BOTANICZNEGO
(1888-1988)**

**100th anniversary of the Italian Botanical
Society (1888-1988)**

I. WPROWADZENIE

Mając zaszczyt uczestniczyć w obchodach stulecia Włoskiego Towarzystwa Botanicznego, przekazuję

garść informacji o jego działalności i przebiegu uroczystości. Uwagi te mogą się przydać Polskiemu Towarzystwu Botanicznemu.

Włochy mają bardzo długą tradycję badań botanicznych, bo sięgającą wczesnego średniowiecza. Tradycję tę poświadczają między innymi bardzo liczne herbarze, czyli zielniki, które w różnej formie opracowywane i publikowane były aż do późnego renesansu. Naśladownictwo w tej dziedzinie powszechne było w większości krajów europejskich, w tym także w Polsce. Do oryginalnych twórców włoskich na tym polu należą przede wszystkim: Aemilius Macer, Mattioli, Delpino, a na naszym gruncie: Falimirz, Marcin z Urzędowa, Syreniusz i inni.

Società Botanica Italiana

Centenario

8·1·1888 Firenze 8·1·1988

83° Congresso

Firenze 8-12 Gennaio 1988

Ryc. 1. Plakat wydany z okazji Kongresu na stulecie Włoskiego Towarzystwa Botanicznego.

Rodowód obecnie istniejących instytutów i ogrodów botanicznych przy wszystkich niemal uniwersytetach włoskich sięga początków tych uczelni. Historia badań botanicznych we Włoszech doczekała